

Lauksaimniecības ražošanas atbalsta struktūra Latvijā. Valsts atbalsts Latvijā uz ES-15 fona

Agnese Krieviņa, Aleksejs Nipers

2006.gada 24.februāris

Lauksaimniecības un lauku atbalsta veidi un finansēšanas avoti:

- ❑ ES finansētais (un/vai līdzfinansētais) atbalsts:
 - Tirgus atbalsta pasākumi;
 - KTO tiešmaksājumi;
 - Lauku attīstības pasākumi;
 - ✓ Lauku attīstības plāns;
 - ✓ Vienotais programmdokuments
- ❑ No nacionālajiem resursiem finansētie atbalsta pasākumi

Tirgus atbalsta pasākumi ES:

- Tirgus cenu atbalsta elementi:
 - Intervence un privātā uzglabāšana;
 - Importa tarifi un kvotas;
 - Eksporta atbalsts.
- Vienādi visās ES dalībvalstīs

ES KTO tiešmaksājumi:

- veids un finansējuma apjoms atšķiras starp valstīm, atkarībā no valsts references rādītājiem, realizācijas shēmas, jaunajās dalībvalstīs – pakāpeniski pieaugošs.
- Latvijā tiek realizēti ar Vienotā platības maksājuma shēmu (VPM), papildus no valsts budžeta piemaksājot atsevišķām nozarēm:
 - laukaugiem, lopbarības augiem, aitu mātēm, zīdītājgovīm, liellopiem, pienam, cietes kartupeļiem; zālāju un linu sēklām

Finansējums lauku attīstībai:

- Katra dalībvalsts var izvēlēties pasākumus, ko tā uzskata par vispiemērotākajiem (MLA, Agrovide, investīcijas lauksaimniecības uzņēmumos utt.), iekļaujot tos:
 - ❑ Lauku attīstības plānā;
 - ❑ Lauku attīstības plānā un Vienotajā programmdokumentā
 - ES finansējuma avoti ir ELVGF Garantiju un Virzības daļa

Nacionālais finansējums:

- Valsts novirza nacionālos finanšu resursus atbilstošu politisko lēmumu īstenošanai, ievērojot ES nosacījumu kopu;
- Vispārīgā veidā tas ir atbalsts, kas nav saistīts ar ražošanu;
- Finansējuma apjoms ir atkarīgs no valsts budžeta iespējām un no sabiedrības gatavības maksāt;
- Izlietojums:
 - ES programmu līdzfinansēšanai;
 - nacionālajām programmām.

Lauksaimniecības un lauku atbalsta struktūras kopsavilkums

Tirgus atbalsts

ES politika

KTO tiešmaksājumi

ES politika

Lauku attīstība

valsts politika
ES rāmjos

Nacionālā subsīdiiju programma

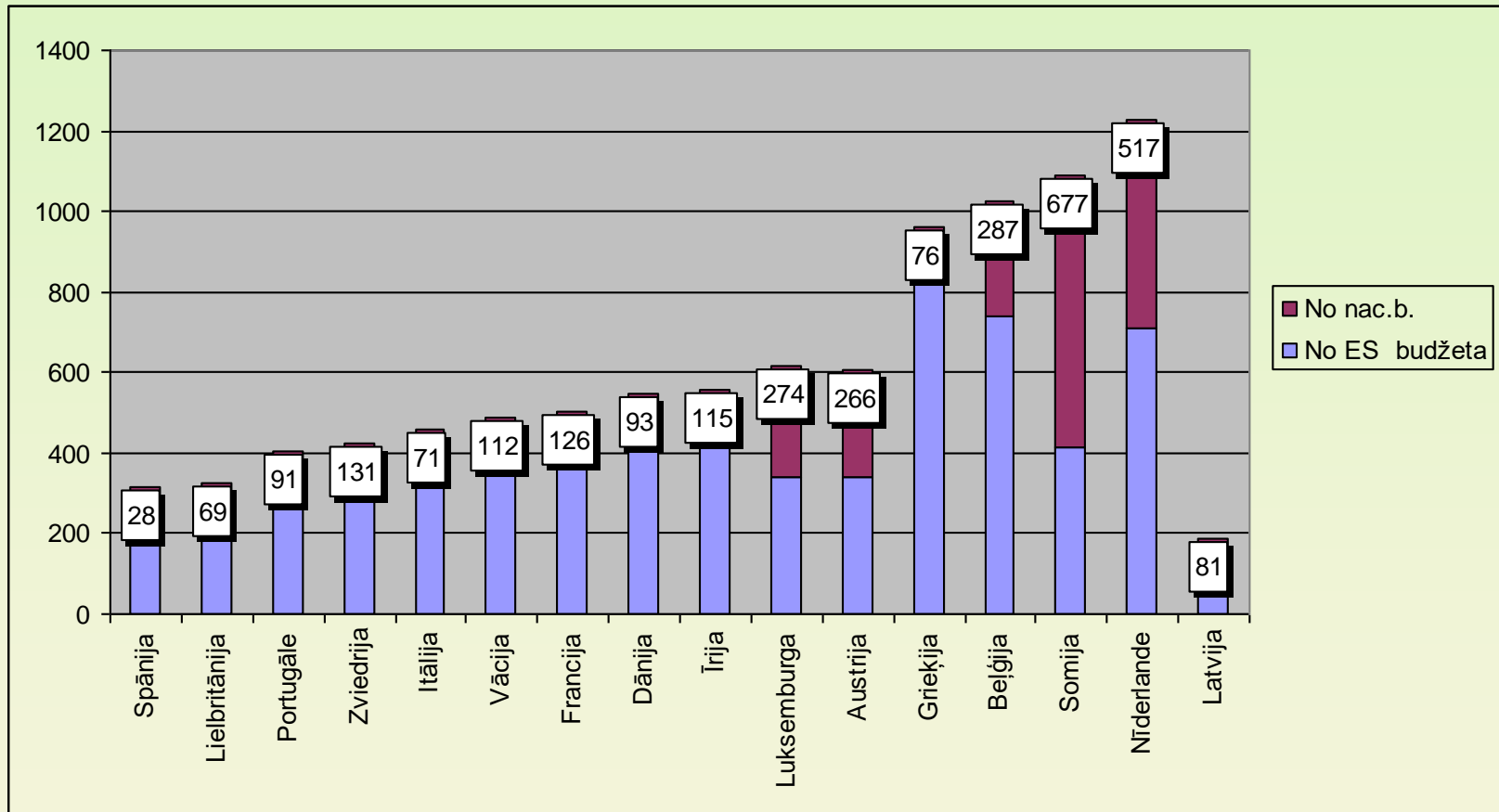
valsts politika
(ierobežotā izvēle)

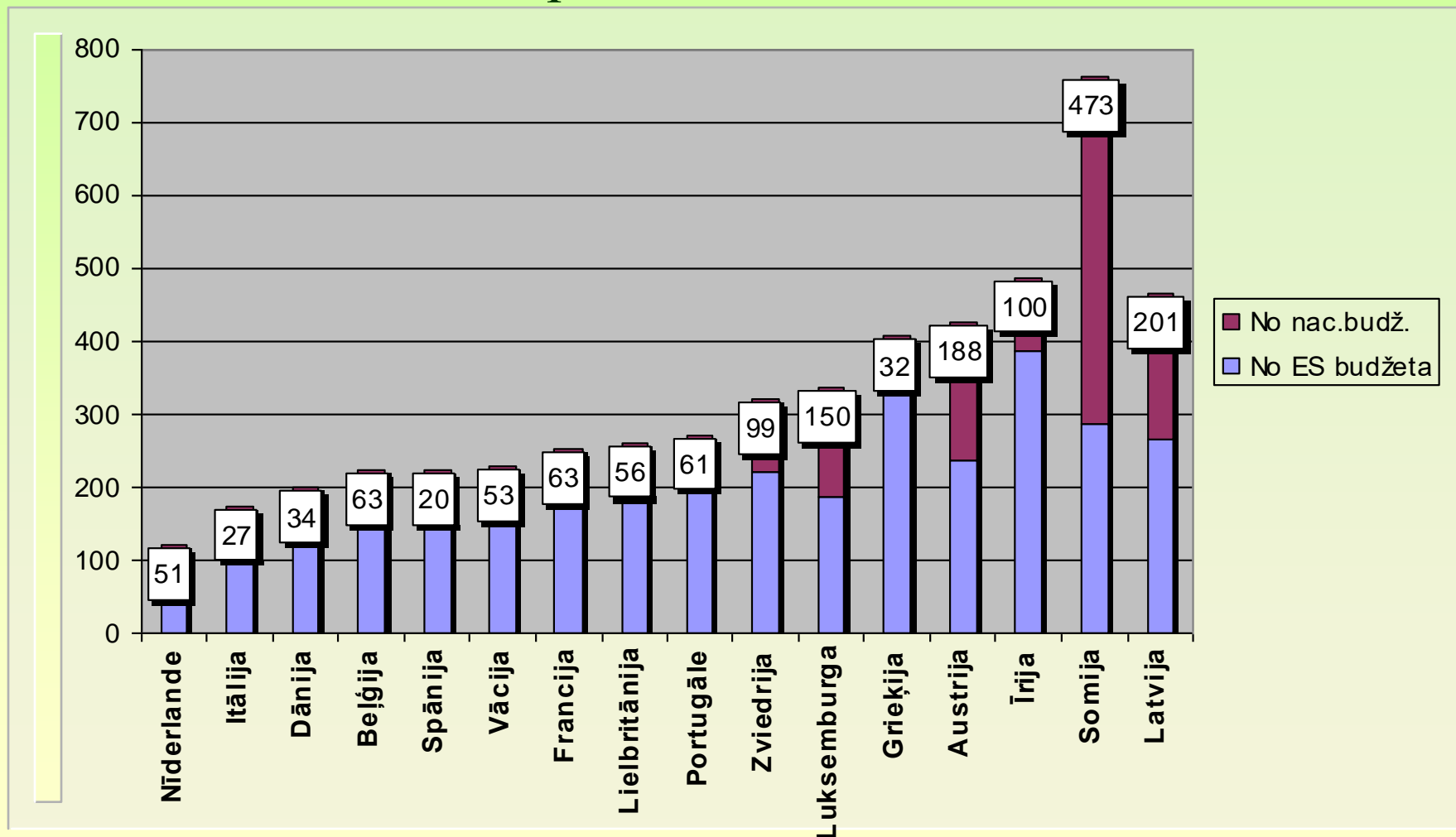
Lauksaimniecības politikas izmaksas Latvijā 2005.gadā un ES-15 2003.gadā, milj.EUR

	kopā, milj.EUR	Nac daļa,%	ES_gar. cdaļa %	ES_LAPdaļa
Grieķija	3439,3	7,9	80,2	12
Spānija	8043,2	9	80,3	10,7
Itālija	7036,2	15,6	76,4	8
Dānija	1473	17	82,8	0,2
Īrija	2490,4	20,5	78,1	1,4
Lielbritānija	5142,3	21,4	77,2	1,4
Portugāle	1547,8	22,6	54,9	22,5
Vācija	8296,9	22,9	70,4	6,7
Francija	14066,9	24,9	74,1	1,1
Beļģija	1426,47	28	71,3	0,7
Zviedrija	1289	31	67,2	1,8
Nīderlande	2373,8	42,1	57,3	0,6
Austrija	2043	44,1	55	0,9
Luksemburga	78,5	44,6	55	0,4
Somija	2414,6	62,1	36,2	1,7
Latvija	277,9	43,1	17,8	39,2

Lauksaimniecības politikas izmaksas uz LIZ platību Latvijā 2005.gadā un ES-15 2003.gadā, EUR/ha

Lauksaimniecības politikas izmaksas uz produkcijas vērtību Latvijā 2005.gadā un ES-15 2003.gadā, EUR/tūkst.EUR kopā

Secinājumi:

- ❑ Latvija salīdzinoši lielu daļu no kopējām lauksaimniecības politikas izmaksām finansē no valsts budžeta līdzekļiem;
- ❑ Latvijai, salīdzinot ar ES-15, ir zems finansējums uz lauksaimniecības zemes platību salīdzinoši zemās ražošanas intensitātes dēļ;
- ❑ Ražošanas zemā produktivitāte nosaka salīdzinoši augstu atbalsta līmeni uz produkcijas vērtību.

Paldies par uzmanību!

